

BADANIA LABORATORYJNE

Aby uzyskać wiarygodne wyniki, powinienes:

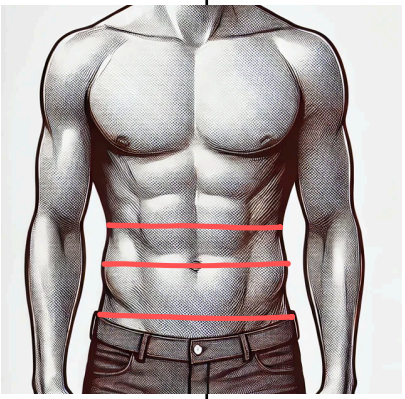
- wykonać badania rano (między 7:00 a 10:00)
- być **na czczo** (czyli minimum 8-12 godzin bez jedzenia), nie pij kawy ani herbaty
- bezpośrednio przed badaniem wypij min. 1 szklankę wody
- ograniczyć intensywny wysiłek fizyczny (zwłaszcza jazdę na rowerze), alkohol, palenie papierosów oraz aktywność seksualną na 24 godziny przed badaniem
- zadbaj o odpowiedni sen (około 8 godzin)
- w przypadku stosowania leków wpływających na poziom testosteronu (np. glikokortykosteroidy) poinformuj nas o tym

Badanie	Dlaczego warto je zrobić?	Kiedy należy je wykonać?		
		Przed 1. wizytą	Przed terapią	Kontrola leczenia
morfologia krwi z rozmazem	monitorowanie hemoglobiny oraz hematokrytu , które mogą wzrosnąć podczas terapii testosteronem	TAK	TAK	TAK
kreatynina	ocena funkcji nerek , które metabolizują hormony	TAK	NIE	NIE
PSA (antygen swoisty dla prostaty)	u mężczyzn po 40. roku życia , w celu wykluczenia raka prostaty	TAK	TAK	TAK
witamina D 25(OH)D	jej niedobór wiąże się z niskim poziomem testosteronu i zaburzeniami metabolicznymi	OPCJONALNIE		
ferrytyna	ocena gospodarki żelazowej → obniżony poziom może prowadzić do anemii, natomiast zbyt duży uszkadzać nasze organy np. gonady	OPCJONALNIE		

Próby wątrobowe				
AST (aminotransferaza asparaginianowa)	testosteron jest metabolizowany w wątrobie , dlatego trzeba ocenić jej funkcję przed terapią	TAK	NIE	TAK
ALT (aminotransferaza alaninowa)				
GGTP (gamma-glutamylotranspeptydaza)				
Gospodarka węglowodanowa				
glukoza na czczo	ocena ryzyka cukrzycy , która może powodować choroby serca, nerek, układu nerwowego, a nawet wpływać na twoje życie seksualne czy płodność	TAK	NIE	NIE
insulina		OPCJONALNIE		
Panel tarczycowy				
TSH (hormon tyreotropowy)	niedoczynność tarczycy może powodować objawy podobne do niedoboru testosteronu (zmęczenie, depresja, spadek libido)	TAK	NIE	NIE
ft4 (wolna frakcja tyroksyny)				
Panel lipidowy				
cholesterol całkowity	testosteron może wpływać na gospodarkę lipidową → konieczna jest ocena ryzyka sercowo-naczyniowego	TAK	TAK	TAK
cholesterol HDL				
cholesterol LDL				
trójglicerydy				

Elektrolity				
sód	równowaga elektrolitowa może być zaburzona przez testosteron	TAK	NIE	NIE
potas				
Hormony				
testosteron całkowity	pozwała na identyfikację niskiego poziomu testosteronu	TAK	TAK	TAK
LH (hormon luteinizujący)	pozwała rozróżnić hipogonadyzm pierwotny (problem w jądrach) od wtórnego (problem w przysadce lub podwzgórzu)	TAK	NIE	NIE
FSH (hormon folikulotropowy)				
prolaktyna	jej podwyższony poziom może wskazywać na hiperprolaktynemię , która hamuje produkcję testosteronu	TAK	NIE	NIE
SHBG (globulina wiążąca hormony płciowe)	pozwała określić, czy niski poziom testosteronu wynika z jego rzeczywistego niedoboru, czy z nadmiernego wiązania przez SHBG	TAK	NIE	NIE
estradiol	testosteron może być przekształcany do estradiolu, a jego nadmiar prowadzi do ginekomastii	TAK	NIE	TAK

POZOSTAŁE

Test	Informacja	Kiedy wykonać?
pomiar ciśnienia tętniczego krwi	testosteron może podnosić ciśnienie poprzez zatrzymanie sodu i wody w organizmie jeśli ciśnienie przekracza 140/90 mmHg , warto wdrożyć diagnostykę nadciśnienia	samodzielnie w domu przed pierwszą wizytą, w ciągu kilku dni rano i wieczorem (najlepiej o stałych porach)
pomiary antropometryczne	• wzrost • waga • obwód talii (w połowie odległości między dolną krawędzią ostatniego łuku żebrowego, a wierzchołkiem grzebienia biodrowego → najwęższe miejsce) • obwód brzucha (na wysokości pępka) • obwód bioder (w największej wypukłości pośladków) 	przed 1. wizytą
badanie ogólnie moczu	ocena funkcji nerek, ocena nawodnienia, wykrycie krwimoczu, wykrycie białkomoczu	przed 1. wizytą
badanie gruczołu krokowego (per rectum)	wykluczenie raka prostaty	wykonać jedno z nich, przed włączeniem leczenia
MR gruczołu krokowego		

DXA (densytometria kości)	ocena gęstości mineralnej kości, dla osób > 70. roku życia (lub wcześniej jeśli występują czynniki ryzyka jak stosowanie niektórych leków czy złamania niskoenergetyczne w wywiadzie)	OPCJONALNIE w celu oceny postępów leczenia
---	--	---